

Розділ 4

Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право. Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність

УДК 348.6

DOI: <https://doi.org/10.31732/2707-9155-2020-38-133-142>

Особливості становлення приватної детективної діяльності в Україні у порівнянні із зарубіжними країнами

Француз А.Й.

*Герой України, Заслужений юрист України,
доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри державно-правових дисциплін,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»,
м. Київ, вул. Табірна, 30-32, 03113, Україна
тел.: (050) -33-944-02, e-mail: AnatoliyFJ@krok.edu.ua
ORCID: 0000-0003-2861-1252*

Тукало Д.Ю.

*Здобувач ступеня вищої освіти «магістр»
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»,
м. Київ, вул. Табірна, 30-32, 03113, Україна,
тел. (067) 258-03-32, e-mail: dtukalo@ukr.net
ORCID:0000-0001-6583-7117*

Features of becoming private detective activity in Ukraine in comrarison with foreign countries

Frantsuz A.J.

*Hero of Ukraine, Honored Lawyer of Ukraine
Doctor of Laws Sciences, Professor,*

*Professor of Department of State Legal Disciplines,
“KROK” University, st. Tabirna, 30-32, 03113, Kyiv, Ukraine
тел.: (050) -33-944-02, e-mail: AnatoliyFJ@krok.edu.ua
ORCID: 0000-0003-2861-1252*

Tukalo D.Y.

*Master’s Degree Student, “KROK” University,
Kyiv, st. Tabirna, 30-32, 03113, Ukraine
tel. (067) 258-03-32, e-mail: dtukalo@ukr.net
ORCID:0000-0001-6583-7117*

Анотація. У статті розглянуто деякі проблемні питання щодо легалізації приватної детективної діяльності в Україні. Проведено аналіз зарубіжного досвіду окремих розвинутих країн світу в порівнянні з Україною. Досліджено наявні законопроекти, що покликані легалізувати приватну детективну діяльність в Україні. Окрему увагу приділено необхідності правового врегулювання здійснення приватної детективної діяльності. Саме приватна детективна діяльність у правоохоронній практиці на сучасному етапі становлення України як сучасної європейської держави є одним із завдань, вирішення якого сприятиме реалізації прав людини на життя, здоров’я, захист і недоторканність її законних прав, свобод, інтересів та особистого життя. Тому актуальним є питання отримання якісних, законодавчо врегульованих детективних послуг, адже в Україні сьогодні приватна детективна діяльність поки що не знаходиться на відповідному правовому рівні. У більшості країн світу, де такий вид діяльності визнаний на державному рівні, є явищем звичайним, сталим та достатньо унормованим національним законодавством. Щоб зрозуміти процес появи потреби в запровадженні інституту приватної детективної діяльності в Україні, варто звернутися до наявних законопроектів і публікацій, присвячених появі детективних агентств, історії розвитку в зарубіжних країнах та їх правовій легалізації. Одним з важливих елементів діяльності правоохоронних органів є більш тісна співпраця з активними верствами населення. Адже ефективний захист громадського порядку, прав та свобод, а також інтересів, які гарантуються Конституцією України, не можливий без залучення участі громадян, зацікавлених у безпеці. У контексті інтеграції України з Європейським Союзом вітчизняне законодавство повинно забезпечити дотримання конституційних прав і свобод людини та громадянина, саме тому органи державної влади спільно із суспільством нарешті об’єднуються задля забезпечення верховенства права й започаткування інституту приватних детективів. Актуальності поглиблення вивчення проблем становлення інституту приватних детективів в Україні присвячується дана стаття.

Ключові слова: приватна детективна діяльність, детектив, законопроект, міжнародний досвід, правове регулювання, проблеми.

Формул.: 0, рис.: 0, табл.: 0, бібл.:18

Annotation. The article deals with some problematic issues regarding the legalization of private detective activity in Ukraine. Existing legislative drafts designed to legalize private detective activity in Ukraine are researched. Particular attention was paid to the necessity of legal regulation of private detective activity. Private detective activity in law enforcement practice at the present stage of becoming Ukraine as a modern European state is one of the tasks, the solution of which will promote the realization of human rights to life, health, protection and inviolability of legal rights, freedoms, interests, and privacy. Therefore, the question of obtaining a quality, legally

regulated detective service is essential, since in Ukraine private detective activity is not still at the appropriate legal level. In most countries of the world, where this type of activity is recognized at the national level, it is common, sustainable, and sufficiently standardized by national law. To understand the demand for instituting private detective activity in Ukraine, it's necessary to refer to the existing draft laws and publications about the formation of new detective agencies, the history of developments in foreign countries, and legal legalization. One of the important elements of law enforcement activities is strong cooperation with the active segment of the population. Providing effective public order safety, protection of rights and freedoms, as well as interests guaranteed by the Constitution of Ukraine is impossible without the involvement of citizens interested in security. In the realm of the integration of Ukraine and the European Union, domestic legislation must ensure respect for the constitutional rights and freedoms of an individual and a citizen, which is why both public authorities and society shall unite to ensure the rule of law and to set up an institute of private detectives. This article is devoted to the relevance of the study of the issues connected with the setting up an institute of private detectives in Ukraine.

Keywords: private detective activity, detective, bill, international experience, legal regulation, problems.

Formulas: 0; fig.: 0; tabl.: 0, bibl.: 18.

Постановка проблеми

Постійне зростання попиту на охоронні та детективні послуги невпинно породжує необхідність розвитку української приватної охоронної та детективної діяльності. Якщо українська приватна охоронна діяльність розвивається вже давно й успішно, і після здобуття Україною незалежності цей напрямок має великий попит, то розвиток приватної детективної діяльності в Україні ще тільки починається. Приватна детективна діяльність у правоохоронній практиці на сучасному етапі становлення України як сучасної європейської держави є одним із завдань, вирішення якого сприятиме реалізації прав людини на життя, здоров'я, захист і недоторканність її законних прав, свобод, інтересів й особистого життя. Забезпечення та захист зазначених прав людини в розвинених країнах світу вже давно покладається не тільки на правоохоронні органи, але й на приватні організації (приватні охоронні служби, детективні агентства, бюро тощо), і надання приватних детективних послуг визнано на державному рівні й урегульовано відповідним законодавством. За таких умов особливої

ваги набуває потреба запровадження іноземного досвіду, з безумовною його адаптацією до українських правових, економічних, суспільних реалій та з урахуванням перспектив подальшого розвитку даної галузі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Проблема регулювання детективної діяльності в Україні та інших країнах була тією чи тією мірою предметом дослідження низки вітчизняних учених, серед яких: Г. Ю. Барчан, О. Г. Барчан, В. О. Заросило, В. В. Крутов, Е. І. Низенко, В. М. Панфілов, П. Я. Пригунов, А. А. Чернявський, Д. О. Сіренко та інших. Слід зазначити, що на даний момент ця проблема в Україні дуже далека від стадії вирішення і потребує не тільки подальших ґрунтовних наукових досліджень, але й законотворчої роботи та, інколи, політичної волі. Разом з цим, проблема правового регулювання здійснення приватної детективної (розшукової) діяльності є дуже слабо дослідженою у сучасній правовій науці. Це питання в свій час знайшло відображення у працях таких науковців, як:

В. І. Бобрик, О. О. Пунда, І. М. Риженко, С. С. Юрко. Вченими досліджено лише загальні аспекти даної тематики, здійснено аналіз окремих законопроектів, які були актуальними для цих авторів на той час.

Не вирішені раніше частини загальної проблеми

Огляд наукових праць вітчизняних науковців свідчить про те, що питанням становлення приватної детективної діяльності в Україні активно почали займатися на початку 2000-х років, і хоча були спроби легалізації такої діяльності, всі вони завершувалися невдачею. Можливо, це зумовлено тим, що приватна детективна діяльність є новим явищем у недержавній системі безпеки. Тому механізми використання можливостей приватних детективів необхідно пояснити як державним правоохоронним органам, так і суспільству.

Формулювання цілей статті

Дослідити проблемні питання легалізації приватної детективної діяльності в Україні, проаналізувати закордонний досвід розвитку даного виду послуг, визначити умови, необхідні для повноцінного розвитку вітчизняної приватної детективної діяльності.

Виклад основного матеріалу дослідження

Наразі проходить важкий, але невпинний процес становлення та розвитку нашої держави. Цей еволюційний процес, кінцевою зупинкою якого буде Україна як демократична, правова і соціальна держава звичайно ж супроводжується низкою викликів, перетворень та змін. За останні роки зміни торкнулися багатьох сфер життя, зачепили вони й правоохоронні органи України. Невпинно зростаючий запит суспільства на реформи призвів до початку довгоочікуваних реформ Міністерства

внутрішніх справ та судової системи, насамперед до створення Національної поліції на основі прийнятого Закону «Про національну поліцію» №580-VIII [2]. Прийняття цього Закону стало наслідком цілковитого перезавантаження всієї політичної системи, що було розпочато 2014 року. Ці надважливі перетворення проходили на тлі, коли рівень довіри населення до правоохоронних органів суттєво знизився. Наприклад, за даними соціологічного опитування, що проводилося Фондом «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва та соціологічною службою Центру Разумкова у березні-квітні 2012 року, позитивно оцінювали діяльність міліції лише 25,9% населення [10]. Останні кілька років Національна поліція України проходила важкий процес становлення й адаптації до нових умов та викликів. Саме зростання довіри населення до поліції, а разом з цим до всієї правоохоронної системи є однією із ключових цілей проведення реформи [11]. Зрозуміло, що цей процес є надважливим і вимагає багато часу та терпіння для його успішного завершення. Але той темп, який було задано на початку перетворень під час реформування правоохоронних органів, втримати не вдалося, і, на жаль, дійсно відчутних змін за останні роки не спостерігається.

Фахівцями відзначається, що одним з важливих елементів діяльності Національної поліції є більш тісна співпраця з активними верствами населення. Адже ефективний захист громадського порядку, прав та свобод, а також інтересів, які гарантуються Конституцією України [1], не можливий без залучення участі громадян, зацікавлених у безпеці. У зв'язку з цим очевидно, що подальше реформування органів внутрішніх справ передбачає впровадження принципів та елементів стратегії «community

policing» (співпраця поліції і громади), в широкому розумінні цих слів, заради створення спільного безпечного простору, зокрема формування партнерства та комунікації з місцевою громадою. Необхідно вивести взаємодію поліції й громад у горизонтальну площину. За цих умов низка прав, обов'язків та повноважень, які традиційно покладалися на правоохоронні органи, тимчасово залишилися без належного контролю. Не останнє місце в процесі забезпечення прав і свобод людини та громадянина посідає діяльність приватних детективів. Отже, особи, які потребували допомоги, відчували потребу звернутися до послуг приватних детективних організацій.

Незважаючи на законодавчу неврегульованість суспільних відносин у галузі приватної детективної діяльності, сьогодні в Україні діють близько двох тисяч приватних детективів і об'єднань приватних детективів – у 20 разів більше, ніж п'ять років тому (для порівняння: у Польщі налічується 300 ліцензованих детективів та агентств, а у Франції – 500). Приватні детективи здійснюють свою діяльність у межах надання консалтингових і юридичних послуг або як журналісти на підставі Законів України «Про інформацію», «Про видавничу справу», «Про телебачення і радіомовлення», «Про інформаційні агентства», «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади» тощо [12], фактично залишаючись поза законом. Такі об'єднання та структури реєструються як адвокатські контори, приватні підприємства чи громадські організації з правового захисту населення.

Одним з перших кроків щодо легалізації діяльності приватних детективів була поява Всеукраїнської асоціації приватних детективів, яка була заснована 29 травня 2012 р. та офіційно зареєстрована Державною реєстраційною

службою [13]. Асоціація заснована приватними детективами та керівниками детективних агентств та організацій України, які легально працюють у сфері приватної розшукової діяльності та недержавної безпеки. У складі засновників – колишні співробітники Міністерства внутрішніх справ, спецслужб, розвідки та сил спеціального призначення. Приватні детективи – це загалом колишні працівники правоохоронних органів, Служби безпеки України, прокуратури, які після завершення державної служби реалізують свої навички й досвід на приватній ниві.

Саме тому актуальним є питання отримання якісних, законодавчо врегульованих детективних послуг, адже в Україні сьогодні приватна детективна діяльність поки що не знаходиться на відповідному правовому рівні. У більшості країн світу такий вид діяльності визнаний на державному рівні й є явищем звичайним, сталим та достатньо унормованим національним законодавством.

Аналіз спектру послуг, які надають суб'єкти детективної діяльності (приватні детективи, громадські організації, агентства та об'єднання) в Україні дозволяє поділити їх на такі групи [18]:

- 1) розшук фізичних осіб та їх майна, зниклих безвісти, свідків, шахраїв, боржників;
- 2) зовнішнє спостереження за особою, або групою осіб;
- 3) надання допомоги батькам у контролі за дітьми та персоналом (няні, гувернантки, тощо);
- 4) виявлення фактів подружньої невірності, допомога у вирішенні сімейних проблем;
- 5) послуги зі збирання та пошуку інформації про фізичних осіб, проведення приватних розслідувань;
- 6) послуги зі збору інформації та даних щодо юридичних осіб, конкурентна

розвідка, інформаційна та економічна безпека;

7) спеціальні послуги (проведення судової експертизи та техніко-криміналістичного забезпечення розслідувань, консультації, навчання);

8) інші послуги, які стосуються безпосередньо приватної детективної діяльності та не суперечать законам України.

У зв'язку з тим, що розвиток інституту приватної детективної діяльності в Україні на теперішній час, на наш погляд, знаходиться на етапі становлення та нормативно-правового забезпечення, вважаємо за доцільне вивчити світовий досвід його функціонування в найбільш розвинених державах світу.

Так, в Англії, наприклад, чисельність персоналу приватних охоронних і детективних фірм удвічі перевищує кількість співробітників поліції [15]. У Сполучених Штатах Америки приватні служби безпеки мають бюджет, який на 50% перевищує бюджет усіх органів поліції країни разом узятих, і налічують понад 1.1 млн співробітників. У країні нараховується більш ніж 4 тисячі приватних детективних агентств, відповідно до статистичних даних, щороку до послуг приватних детективів анонімно звертаються близько 7% жителів країни, що, в свою чергу, більше, ніж у будь-якій іншій країні світу. Діяльність приватних детективних агентств у США носить транснаціональний характер та виходить далеко за межі країни. В Ізраїлі (з населенням трохи більше 5 млн осіб) функціонує понад дві тисячі детективних і охоронних компаній, що є досить високим показником [17].

Зважаючи на вищезазначені чинники, а також враховуючи той факт, що у більшості європейських держав детективні агентства діють уже дуже давно, не дивно, що їх діяльність є добре врегульованою і дуже контрольованою.

Приватна детективна діяльність повинна бути ліцензованою, оскільки подібна діяльність пов'язана із здійсненням заходів, які можуть стосуватися приватного життя людини, інтересів юридичної особи, комерційної та банківської таємниці, отже, потребує особливого регулювання й контролю.

У результаті аналізу закордонного досвіду законодавчого регулювання приватної детективної діяльності можна дійти висновку, що в більшості країн світу така діяльність має відповідне ліцензування, сертифікацію або інший відповідний контроль з боку держави. Так, у Сполучених Штатах Америки немає єдиного федерального закону про приватну детективну діяльність, натомість у більшості штатів (40 із 50) для виконання детективних функцій необхідна спеціальна ліцензія, яка видається владою цього штату. Перед тим, як отримати відповідну ліцензію на право займатися приватною детективною діяльністю, кандидат у детективи повинен скласти письмовий іспит і зробити вступний внесок. У деяких випадках для отримання ліцензії потрібно відповідати додатковим умовам (мати досвід оперативно-розшукової діяльності, юридичну освіту тощо) [15; 17].

Канада чітко регламентує професію «приватний детектив», і для того щоб отримати право займатися цим видом діяльності, потрібно отримати унікальну ID-картку. Для ще більш ширшого контролю та розвитку цієї галузі в країні створено мережу навчальних закладів, які готують фахівців у сфері приватної детективної діяльності.

У консервативній Великій Британії ця інституція діє вже понад 300 років і є невід'ємною частиною не тільки життя, але й культури та мистецтва. Але незважаючи на такий великий досвід, тільки в 2001 році був ухвалений закон, який ввів обов'язкове ліцензування приват-

ної детективної діяльності, а відповідно, і реєстрацію приватних детективів. Законом передбачалося, що ліцензування почнеться в жовтні 2014 року. Тим часом, Республіка Ірландія запровадила ліцензії на проведення розслідувань з 01 листопада 2015 року, спираючись на норми ліцензування Королівства. Сьогодні у Великобританії існує велика кількість приватних розшукових агентств. Повний перелік таких організацій з контактними даними слідчих, від Единбурга до Манчестера можна знайти на офіційному електронному ресурсі Асоціації британських слідчих, ABI (Association of British Investigators) [15]. Але поза тим, існує проблема так званих «сірих агентств», шахраїв, які під виглядом британських слідчих можуть проводити нелегальну роботу.

В Іспанії діяльність приватних детективів регулюється низкою законів, актів, законодавством Європейського Союзу та Королівським декретом № 2364 від 1994 року [16]. Цікавим нюансом є той факт, що відповідно до цих нормативно-правових актів приватна детективна діяльність відокремлюється від будь-якої охоронної діяльності. Приватний детектив не може займатися діяльністю, яку виконують приватні охоронні агентства і, відповідно, навпаки. Ось як характеризують себе іспанські детективи: «Приватний детектив – ліберальний професіонал, акредитований Міністерством внутрішніх справ (через Головне управління поліції), який проводить приватні розслідування, завжди в рамках закону» [16].

Щоб зрозуміти процес появи потреби в запровадженні інституту приватної детективної діяльності в Україні, варто звернутися до наявних законопроектів та Законів України, що стосуються здійснення оперативно-розшукової діяльності [3]. На даний час розроблено низку законопроектів, метою яких є

законодавче врегулювання приватної детективної діяльності як комплексу недержавних заходів, спрямованих на вдосконалення механізму забезпечення конституційних прав і свобод людини, захисту законних прав та інтересів юридичних осіб. Зокрема, проекти Законів України «Про приватну детективну діяльність» (автор – народний депутат Ю. Кармазін) від 5 квітня 2000 р. №5237 [4], «Про приватну детективну діяльність» (автори – народні депутати В. Кафарський, О. Бандурка та В. Мойсик) від 7 квітня 2004 р. №5380 [5], «Про приватну детективну діяльність» (автори – народні депутати Ю. Кармазін, В. Онопенко та М. Оніщук) від 1 липня 2004 р. №5380-1 [6], «Про приватну детективну (розшукову) діяльність» (автор – народний депутат В. Мойсик) від 12 квітня 2010 р. №6288 [8], «Про приватну детективну (розшукову) діяльність» (автори – народні депутати В. Швець, В. Малишев) від 13 грудня 2012 р. №1093 [9].

Беззаперечно важливим кроком для законодавчого врегулювання можливості здійснення в Україні приватної детективної діяльності є внесення на розгляд Верховної Ради України проекту Закону України «Про приватну детективну (розшукову) діяльність» (автори – народні депутати М. Паламарчук, А. Кожем'якін, О. Продан, А. Тетерук) від 28 грудня 2015 р. №3726 [7] та прийняття його за основу в першому читанні (Постанова ВРУ від 19.04.2016 № 1112–VIII) з рекомендаціями доопрацювання вказаного законопроекту та внесення його на розгляд Верховної Ради України у другому читанні.

13 квітня 2017 р. Закон України «Про приватну детективну (розшукову) діяльність» було прийнято Верховною Радою в цілому та 3 травня 2017 року підписано Головою Верховної Ради України і направлено на підпис Президенту Укра-

їни. Законодавче врегулювання приватної детективної діяльності вперше за роки незалежності мало дозволити цій сфері вийти з тіні, легалізуватися, отримати правову підтримку держави.

Президент України не погодився з окремими положеннями цього Закону та 6 червня 2017 року повернув його для повторного розгляду з пропозиціями узгодити його положення з нормами законодавчих актів, які є базовими у відповідних сферах правового регулювання. Комітет з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності розглянув і врахував зауваження та пропозиції Президента.

На жаль, 18 грудня 2018 року Закон України «Про приватну детективну (розшукову) діяльність» було відхилено Верховною Радою. Таким чином, цей законопроект потрапив до переліку не прийнятих і проблема законодавчого врегулювання приватної детективної діяльності залишилася.

Якщо проаналізувати вищезазначений перелік законопроектів, можна дійти висновку, що з моменту появи першої законодавчої ініціативи минуло більше 15 років, проте жоден із цих законопроектів не ухвалено, хоч фактично приватною детективною діяльністю

досить активно займаються не тільки фізичні особи, а й юридичні. Отже, цілком очевидно, що запровадження й функціонування приватної детективної діяльності повинно бути врегульовано національним законодавством.

Висновки

Беручи до уваги досвід інших країн щодо протидії злочинності та забезпечення правопорядку, ми можемо спостерігати тенденцію зростання орієнтації не тільки на традиційні поліцейські органи, але й на приватні правоохоронні організації (біуро, служби, установи).

Саме тому легалізація цього виду діяльності в Україні дозволить збільшити можливості громадян України та їх об'єднань щодо захисту своїх законних прав та інтересів, збільшити надходження до бюджету завдяки сплати податків суб'єктами приватної детективної (розшукової) діяльності, а також може сприяти поліпшенню криміногенної ситуації. Крім того, ухвалення Закону України «Про приватну детективну (розшукову) діяльність» сприятиме поліпшенню міжнародного іміджу України як країни, де створені всі необхідні умови для реального захисту громадянами своїх прав, свобод та законних інтересів.

Література

1. Конституція України від 28.06.1996 // Відомості Верховної Ради, 1996, №30, с. 141;
2. Про Національну поліцію: Закон України №580-VIII від 02.07.2015. // Відомості Верховної Ради, 2015, №40-41, с. 379;
3. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України №2136-XII від 18.02.1992, // Відомості Верховної Ради, 1992, №22, с. 303;
4. Про приватну детективну діяльність: проект закону України №5237 від 05.04.2000, URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1pf3/14.01.2020 (дата звернення 01.02.2020)
5. Про приватну детективну діяльність: проект закону України №5380 від 07.04.2004, URL: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc/11.01.2020> (дата звернення 01.02.2020)
6. Про приватну детективну діяльність: проект закону України №5380-1 від 01.07. 2004: URL://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=18584&pf35401=55903/19.01.2020 (дата звернення 01.02.2020)
7. Про приватну детективну (розшукову) діяльність: проект Закону України №3726 від 28.12.2015, URL://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=57580/19.01.2020 (дата звернення 01.02.2020)

8. Про приватну детективну (розшукову) діяльність: проект закону України №6288 від 12.04.2010, URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?id=pf3516=53801&skl=7/19.01.2020 (дата звернення 01.02.2020)

9. Про приватну детективну (розшукову) діяльність: проект Закону України №1093 від 20.12.2012 р., URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=45071/19.01.2020 (дата звернення 01.02.2020)

10. Ставлення до правоохоронних органів та судів в Україні. Соціологічне опитування URL: https://dif.org.ua/uploads/pdf/1355917860_2198.pdf. /23.01.2020 (дата звернення 01.02.2020)

11. Система оцінки ефективності роботи національної поліції – URL: <http://khp.org/index.php?id=1455530110/23.01.2020> (дата звернення 01.02.2020)

12. Мулявка Д.Г., Шилле Д.А. Поняття та ознаки приватної детективної (розшукової) діяльності. *Порівняльно-аналітичне право*. 2018. № 2. с. 345-347;

13. Офіційний сайт Всеукраїнської Асоціації приватних детективів [Електронний ресурс]. – URL: <http://aupd.org/ru/services/19.01.2020> (дата звернення 01.02.2020)

14. Черков В. О. Приватна детективна діяльність у розвинутих країнах світу. В. О. Черков, П. О. Попов. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідо-ренка*. 2010, Вип. 2, с. 248-259;

15. Офіційний сайт Асоціації Британських детективів. “Association of British Investigators”. URL: <http://www.theabi.org.uk/19.01.2020> (дата звернення 01.02.2020)

16. Normativa Reguladora . Офіційний сайт Асоціації професіональних приватних детективів Іспанії // “Asociación Profesional de Detectives Privados de España”. URL: <https://www.apdpe.es/la-profesion/normativa-reguladora/19.01.2020> (дата звернення 01.02.2020)

17. Частний детектив Франції, Німеччини, Англії і США – хто он? [Електронний ресурс] // Детективное агентство, URL: <http://detektives.ru/stati/chastnyiy-detektiv-frantsii-germanii-anglii-i-ssha.html/19.01.2020> (дата звернення 01.02.2020)

18. Бичин С.О. Актуальні методи дослідження детективної діяльності в механізмі запобігання злочинності. *Європейські перспективи*. 2019 №2 с. 96-102.

Reference

1. The Verkhovna Rada of Ukraine (1996), Constitution of Ukraine dated 28.06.1996, vol. 30, pp. 141;

2. The Verkhovna Rada of Ukraine (2015), The Law of Ukraine “About the national police”, no. 580-VIII dated 02.07.2015, vol 40-41, pp. 379.;

3. The Verkhovna Rada of Ukraine (1992), The Law of Ukraine “On Operative investigational activity” no. 2136-XII dated 18.02.1992, vol 22, pp. 303;

4. “About private detective activity”: Zakonoproject of Ukraine no.5237 dated 05.04.2000, available at: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1pf3 (Accessed 14 January 2020) (Accessed 01 February 2020)

5. “About private detective activity”: Zakonoproject of Ukraine no.5380 dated 07.04.2004, available at: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc> (Accessed 01 February 2020);

6. “About private detective activity”: Zakonoproject of Ukraine no.5380-1 dated 01.07.2004, available at: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34id=pf3511=18584pf> (Accessed 01 February 2020)

7. “About private detective (search) activity”: Zakonoproject of Ukraine no.3726 dated 28.12.2015, available at: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=57580 (Accessed 01 February 2020)

8. “About private detective (search) activity”: Zakonoproject of Ukraine no.6288 dated 12.04.2010, available at: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?id=pf3516=53801&skl=7 (Accessed 01 February 2020)

9. “About private detective (search) activity”: Zakonoproject of Ukraine no.1093 dated 20.12.2012, available at: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=45071 (Accessed 01 February 2020)

10. Stand to the right-wing organization in that ship in Ukraine. Social science. Available at: https://dif.org.ua/uploads/pdf/1355917860_2198.pdf. (Accessed 01 February 2020)
11. System of efficiency assessment robots of national police, available at: <http://khpg.org/index.php?id=1455530110> (Accessed 01 February 2020)
12. Muliavka, D.H. and Shyllie, D.A. (2018), “Concept and features of private (search) activity”, *Porivnial'no-analitychne pravo*, vol.2, pp. 345-347;
13. “The official website of the All-Ukrainian Private Detectives Association”, available at: <http://aurd.org/ru/servises> (Accessed 01 February 2020);
14. Cherkov, V. O. and Popov, P.O. (2010), “Private detective activity in developed world”, *Visnyk Luhans'koho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav imeni E. O. Didorenka*, vol. 2, pp. 248-259;
15. The official site Association of British Investigators. “Association of British Investigators”, available at: <http://www.theabi.org.uk> (Accessed 01 February 2020)
16. “Normativa Reguladora”. Official site of the Association of Professional Private Detectives in Spain // “Asociación Profesional de Detectives Privados de España”, available at: <https://www.apdpe.es/la-profesion/normativa-reguladora> (Accessed 01 February 2020);
17. Private detective of France, Germany, England and the United States – who is he? //Detective Agency, available at: <http://detektives.ru/stati/chastnyyi-detektiv-frantsii-germanii-anglii-i-ssha.html> (Accessed 01 February 2020);
18. Bychin, S.O. (2019), “Actual methods of investigation of detective activity in the mechanism of crime prevention”, *Yevropejs'ki perspektyvy*, vol.2, pp. 96-102.

Стаття надійшла до редакції 03.02.2020 року